

Demencija i njene tajne- trebamo li je se bojati?

10. ožujka 2023. Projektni tim učenika : Lana Perković i Andrea Šimić
Mentorice: Sanda Horvatović, prof. psihologije i Mirna Jozinović , mag. phyziot.

Dom za starije i nemoćne Vinkovci

Demencija

zaboravljivost

Alzheimer

***gubljenje
stvari***

Demencija

- sindrom globalnog i progresivnog oštećenja stečenih kognitivnih sposobnosti pri očuvanoj svijesti, prouzročen organskom bolešću središnjeg živčanog sustava (SŽS)

Najčešći oblik demencije je Alzheimerova demencija (AD)

- Prvi je opisao njemački liječnik Alois Alzheimer 1906. godine u prikazu 51. godišnje bolesnice A.D.
- Danas je Alzheimerova kao i sve ostale vrste demencija ozbiljan, globalni, javnozdravstveni problem
- Prema podacima SZO danas 47,5 milijuna ljudi u svijetu ima neki oblik demencije, EU - 6,4 milijuna osoba, do 2050. - 115 milijuna oboljelih od AB
- U Hrvatskoj trenutačno oko 86 000 osoba boluje od demencije.
- Prema bolničkim evidencijama u Hrvatskoj postoji sumnja da je broj oboljelih od D veća
- SZO je 2012. Alzheimerovu bolest (AB) proglasila svjetskim javnozdravstvenim prioritetom te naložila da se izrade Akcijski planovi odnosno nacionalne strategije za borbu protiv AB
- Svjetski dan Alzheimerove bolesti je 21. rujna
- HZZJZ prikuplja podatke o broju hospitalizacija

6 % do 18 % > 65 godina
30 % > 85 godina

700.000 > 65 godina
100,000 oboljelih

Vukovarsko- srijemska županija

- 20 % stanovništva 65-84 godina

3,542 stanovnika (12% prevalencija)

WHO 35,6 milijuna ljudi 2030.g. udvostručenje broja oboljelih

DEMENCIJA

zajednički naziv za brojne neuropsihološke promjene koje nastaju kao posljedice pojedinih kroničnih bolesti mozga

Alzheimerova
bolest

Vaskularna
demencija

Parkinsonova
bolest

sfingomilijanaza
Pickova
bolest

Vrste D

Miješane demencije
(Alz.+vaskularna)

Vaskularna demencija druga najučestalija

Vaskularna demencija

akutno ili kronično kognitivno propadanje zbog difuznog ili fokalnog moždanog infarkta najčešće povezan s cerebrovaskularnom bolesti.

Češća kod muškaraca, poslije 70-te godine - češće kod vaskularnih čimbenika rizika (hipertenziju, šećernu bolest, hiperlipidemiju, pušenje) i kod onih s više moždanih udara

kao posljedica bolesti malih krvnih žila (lakunarna bolest) ili srednje velikih krvnih žila (multiinfarktna demencija).

VD može se spriječiti/ usporiti : kontrolom krvnoga tlaka, snižavanjem povišenih vrijednosti kolesterola, regulacijom glikemije (90 do 150 mg/dl), fizičkom aktivnošću i prestankom pušenja. Liječenje: Lijekova za poboljšanja kogniciju te dodatni lijekovi za depresiju, psihozu i poremećaje spavanja.

Demencije

Kortikalne i subkortikalne

- Oštećenje kratkoročnog pamćenja
- Promjene u ponašanju
- Promjene u karakteru, raspoloženju
- Izostanak motivacije i inicijative

Progresivne

Simptomi vremenom postaju sve izraženiji
Osim narušenih kognitivnih funkcija moguće i kod nekih tipova i halucinacije

Mogući uzorci:

- ✓ Metabolički ili endokrinološki poremećaji
 - ✓ Infekcije (meningitis, encefalitis...)
 - ✓ Zlouporaba alkohola/droga
 - ✓ Tumori na mozgu
 - ✓ Nedostatak vitamina E i B skupine
-

Pacijent: „Imam osjećaj da stalno nešto zaboravljam.“

NEUROLOG

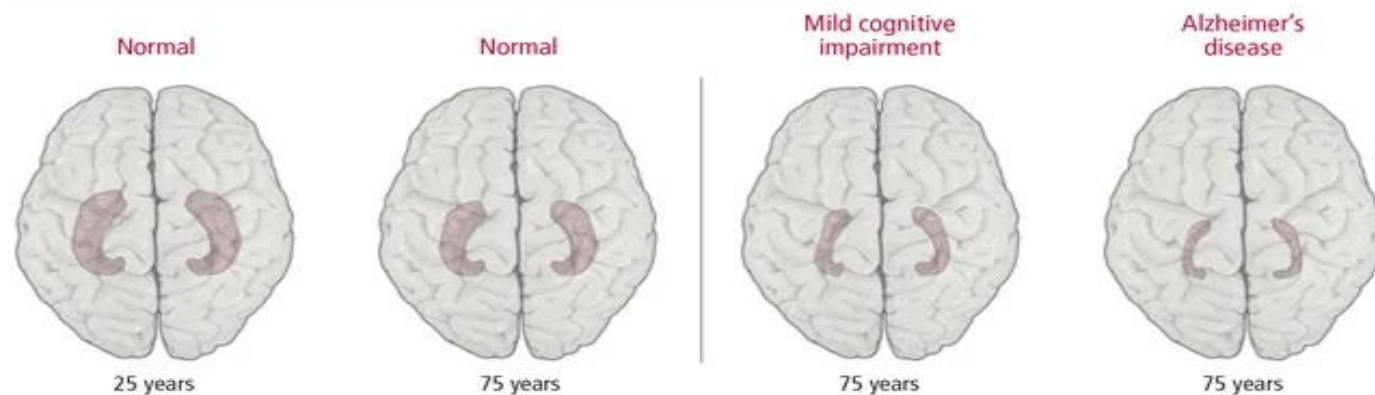

Preporuka

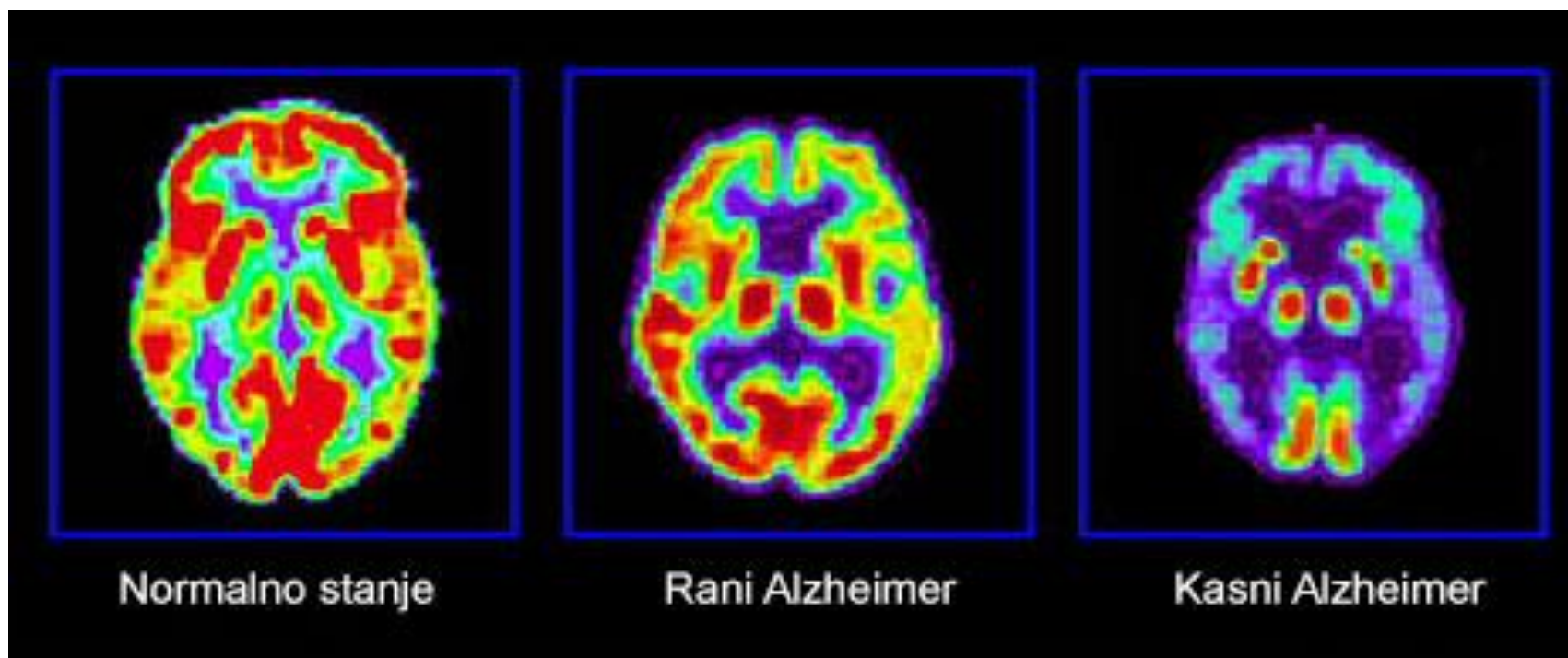
1. Laboratorijske pretrage
2. Neurološki pregled
3. Radiološka dijagnostika - CT, MRI
4. PET (pozitronska emisijska tomografija)

Figure 6 The shrinking hippocampus

A curved structure nestled deep within the brain, the hippocampus (from the Greek word for seahorse) plays a major role in forming, storing, and processing memories. The hippocampus becomes somewhat smaller as a part of normal aging, as shown by the comparison between the hippocampus in a healthy 25-year-old and a healthy 75-year-old. But the structure diminishes in size even more in a person with mild cognitive impairment and is markedly smaller than normal in a person with Alzheimer's disease.

Alzheimer's disease

Healthy brain

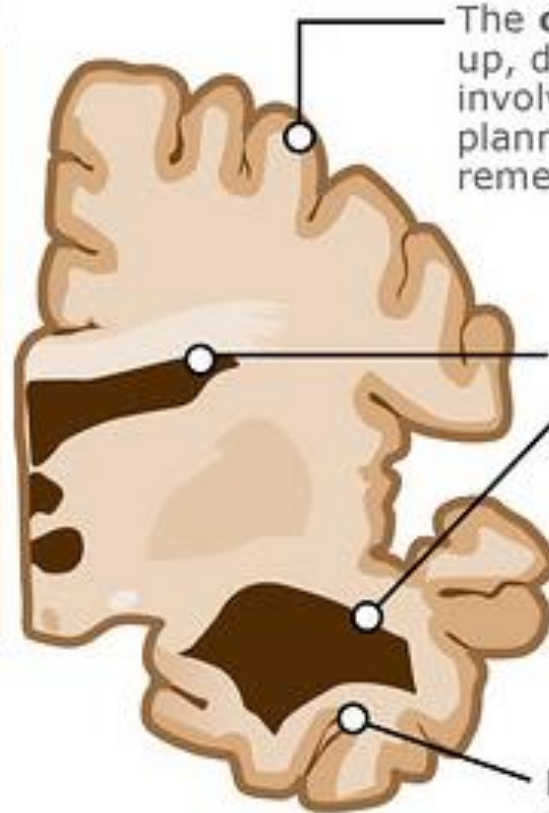
Cerebral cortex:
Responsible for
language and
information
processing

Hippocampus:
Critical to the
formation of new
memories

Alzheimer's disease brain

The **cortex** shrivels
up, damaging areas
involved in thinking,
planning and
remembering

Ventricles
filled with
cerebrospinal
fluid grow
larger

Hippocampus
shrinks severely

Source: Alzheimer's Association

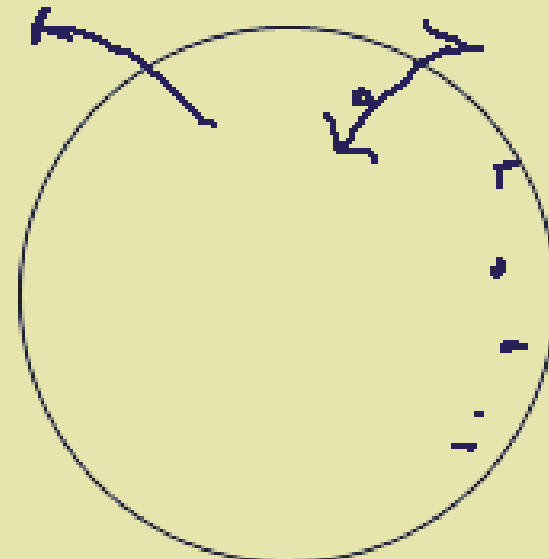
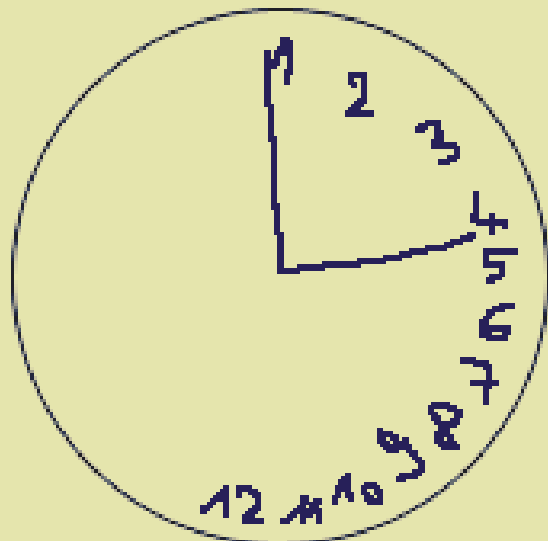
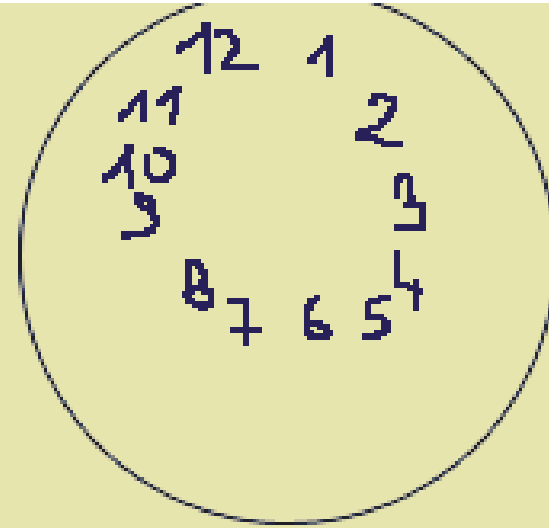
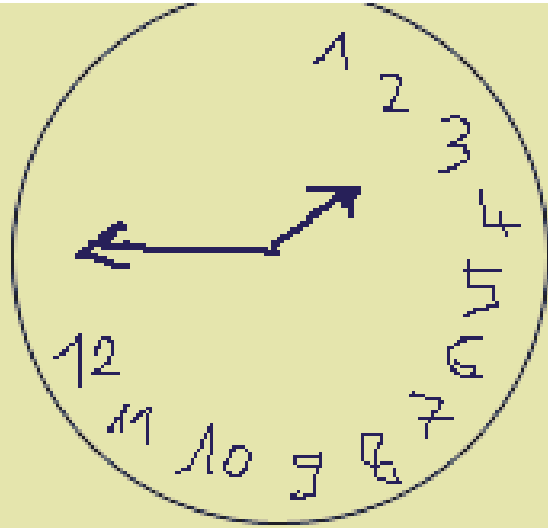
Daljnja stručna procjena.....

PSIHOLOG

Postupak....

- Provjera radnog pamćenja
- Provjera mogućnosti učenja i upamćivanja novog
- Provjera izvršnih funkcija
- Orjentiranost u vremenu i prostoru
- Provjera mogućnosti dosjećanja informacija od ranije
- Provjera vizuoperceptivnih i vizuokonstruktivnih sposobnosti

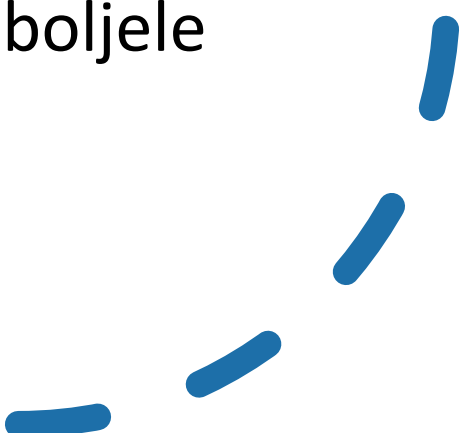
Poteškoće....

- Poteškoće u spavanju
- Nekritičnost
- Nesigurnost
- Naivnost
- Poteškoće u obavljanju kupnje, plaćanja računa, snalaženja u prostoru
- Agresija
- Psihoteični spektar simptoma

Tretman

- Farmakoterapija
 - Suport – članovima obitelji
 - Radno terapijske aktivnosti za oboljele

 - Dnevni i poludnevni boravak za oboljele
-

Demenicija

- ne boli
- traži odgovornost bližnjih i društva

Demecija vs. starenje

Zaboravljivost je prisutna u svakoj dobi, u višoj dobi izraženija (ključevi, imena....).

Biti dementan ne znači biti samo zaboravan.....progresivno stanje

Kako si pomoći?

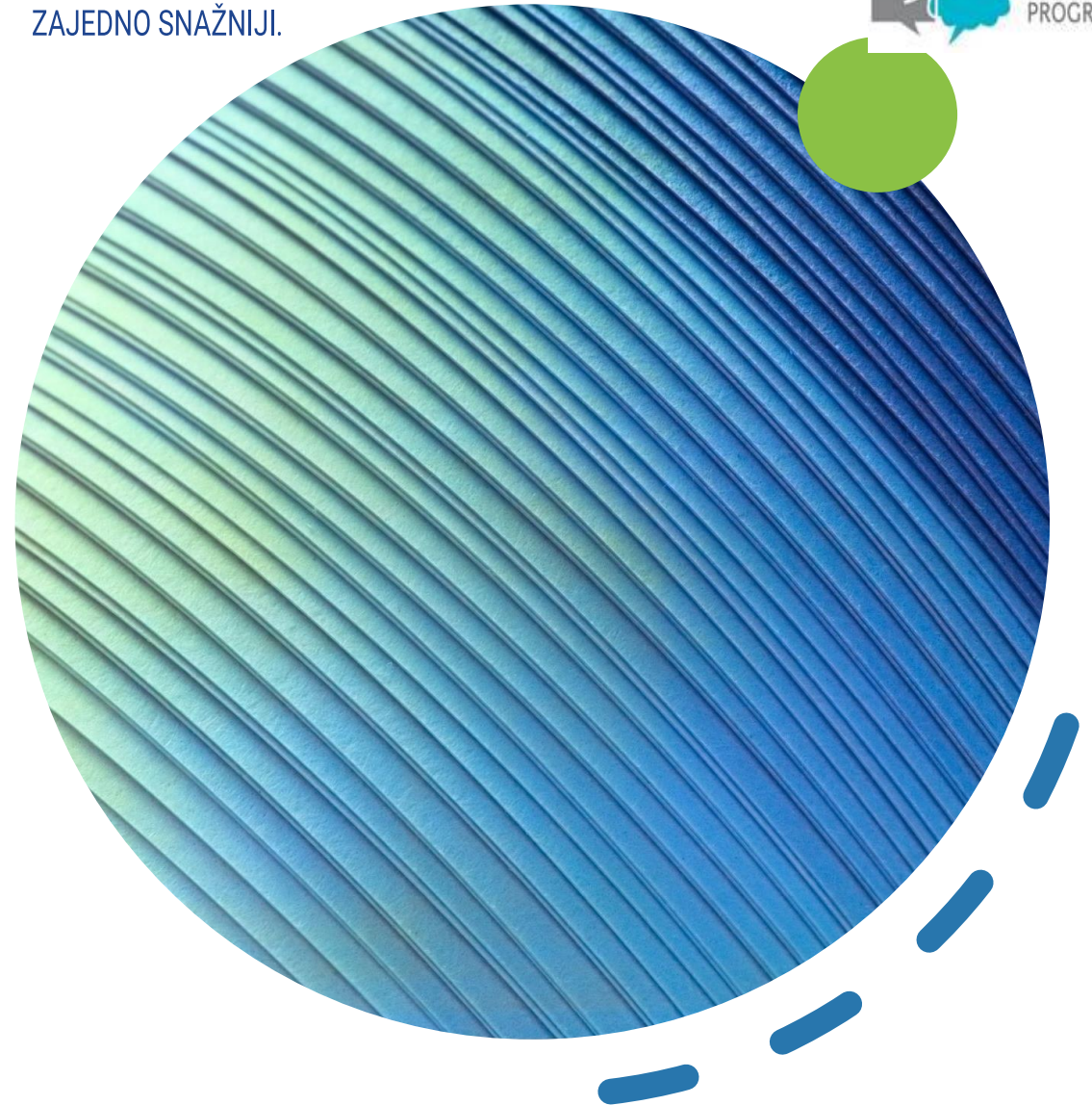
- rutina
- organiziranost, urednost
- tjelovježba i prehrana
- higijena spavanja
- ples, glazba, vrt
- društvene igre

Planirajmo skrb oboljelih za svoje bolje sutra!

Demecija =
javno
zdravstveni
prioritet

(Nacionalna
strategija za
borbu protiv
demencije)

Jedan od čimbenika sa znatnom potporom AB je **TJELESNA AKTIVNOST**

- Redovita tjelovježba može pozitivno utjecati na kognitivne sposobnosti, čak i sniziti rizik od AB-a i ostalih demencija
- Velika količina epidemioloških i eksperimentalnih podataka koji istražuju povezanost između tjelesne aktivnosti i AB-a sada je dostupna
- Prednosti vježbanja najbolje su definirane za učenje i pamćenje, zaštitu od neurodegeneracije i ublažavanje depresije, osobito u starijih osoba
- Strukturne i funkcionalne promjene inducirane vježbanjem, dokumentirane su u različitim regijama mozga, no najbolje su istražene u hipokampusu.
- Ključni mehanizam koji posreduje u prednostima vježbanja na mozak jest induciranje centralnih i perifernih čimbenika rasta : [8 MIN VJEŽBE ZA STARIJE OSOBE \(niži intenzitet\) - YouTube](#)

PRILOG 2

KVIZ ZNANJA

TIPIČNE PREDRASUDE O STARIJIM OSOBAMA

1. Svi stari ljudi su isti.

DA

NE

2. Starost počinje sa 60 godina.

DA

NE

3. Stari ljudi nisu produktivni i teret su društvu.

DA

NE

4. Stari ljudi se ne zaljubljuju i ne zanima ih seks.

DA

NE

5. Stari ljudi su senilni.

DA

NE

6. Stari ljudi teško uče i ne trebaju učiti.

DA

NE

7. Stari ljudi su uglavnom bolesni i nemoćni.

DA

NE

8. Stari ljudi su bespomoćni i ne mogu odlučivati o svom životu.

DA

NE

**9. Ne treba trošiti skupu zdravstvenu skrb
na stare ljude.**

DA

NE

PRAVO NA KVALITETAN ŽIVOT U STAROSTI

1. Starije osobe su neovisni i integrirani članovi društva.
2. Starije osobe su odrasle osobe i tako se svi trebaju odnositi prema njima.

PRAVO NA KVALITETAN ŽIVOT U STAROSTI

1. Starije osobe su neovisni i integrirani članovi društva.
2. Starije osobe su odrasle osobe i tako se svi trebaju odnositi prema njima.

5. Samostalno odlučuju o vlastitom životu.

6. Imaju pravo na budućnost.

7. Imaju pravo na zabavu, prijatelje, romantiku i ljubav.

8. Imaju pravo na pomoć stručnjaka u svim područjima.

9. Imaju pravo na zanimanje i pomoć ostalih članova društva.

A photograph of a rustic 'Thank you!' card. The card is made of light brown, textured paper and is propped up on a wooden surface. A black string is tied around the left side of the card. A single white daisy with a yellow center is placed to the right of the card. The background is a wooden surface with other daisies in soft focus.

Thank
you!